

Sted paa andre kongelige Godser, af den under ham staaende Forvalter, hvorved der ikke have den Garanti for en tilbørlig Skiftebehandling, som der kan have, hvor den udøves af Amtsforvalteren. Iøvrigt veed jeg ikke, hvorvidt Udvalget har taget Hensyn til det Forhold som finder Sted paa enkelte Steder, at Skiftegebyrerne ere bestemte til en vis fast Størrelse til Fordeel for de vedkommende Arvesøftere, som ikke nogenstunde bliver forandret, f. Ex. naar en Godseier har solgt sit Fæstegods til Arvesøfte, og saaledes som paa enkelte Steder, bestemt, at Gebyrerne ved den Skiftejurisdiction, som tilhører Herlighedsseieren, altid skal blive bunden, saa at de ikke maae overstige en vis bestemt Størrelse, som eengang er fastsat. Jeg troer, at denne Størrelse undertiden er fastsat overordentlig lav, om jeg mindes ret, endog til nogle Mark, eller under 1 Rbd. Jeg veed ikke, om Udvalget har taget Hensyn til saadanne særegne Tilfælde; thi det forekommer mig, at disse Arvesøftere, som engang ved deres Skjoder have faaet en Ret til, at deres Skifter ikke skulle koste dem mere, end den Sum, som er bestemt i Skjoderne, kunne ikke, paa Grund af den forandrede Lovgivning, faae en større Forpligtelse, saa at de skulde betale det Gebyr, som er foreskrevet i Sportel-Reglementet, hvilket er mange Gange større, og det kunde paa den anden Side nok ogsaa være, at Herredsfogderne eller Birkedommerne ikke kunne være tjente med at udøve Skifteforvaltningen for den i Skjoderne bestemte Størrelse.

Ordføveren: Denne Omstændighed har ikke været Udvalget bekendt, og det har derfor ikke kunnet tage Hensyn dertil. I alt Fald er det da et Spørgsmaal, som maa afgjøres af Domstolene, hvis Arvesøfterne paastaae, at

de ere berettigede til at betale et mindre Skiftegebyr end det lovbestemte.

Orsted: Jeg er aldeles enig med den næstsidste ærede Taler i, at det ikke er nogen nødvendig Folge af Grundloven, at den jorddrottlige Skiftejurisdiction strax skal ophæves. Men naar man antager det og vil gjennemføre det strax med Hensyn til alle Andre, saa forekommer det mig at være mindre passende, at der gjøres en Undtagelse til Fordeel for visse kongelige Embedsmænd, eller — hvilket egentligt er Tilfældet — med Hensyn til Statskassen. Det var heller ikke saaledes paataent af Regjeringsringen; det er Noget, som er indkommet ved det Undringsforslag, som er forekommet i Folkethinget. Naar det bemærkes, at man roligere kan overlade Skifteforvaltningen til Amtsforvalterne end til Godseierne, fordi Godseierne kunne have privat Interesse deri, saa maa jeg deels bemærke, at den private Godseiers Interesse i Skifteforvaltningen mere er en konservativ Interesse, navnlig en Interesse til Bedste for Vedkommende, som har Lod i det Bo, som skal behandles, end nogen personlig Interesse. Man har vel ældre Exempler paa, at de have foretaget Noget under Skifteforhandlingen, som kunde være præjudicerende for vedkommende Fæstere, men i den yngre Periode, efter den Skifterevision, som nu finder Sted, og efter den almindelige Dplysning, som nu hersker, troer jeg ikke, at slige Tilfælde længer ere mulige. Men det er overalt ikke paa Grund af nogen Mistanke mod Godseieren, at Skifteforvaltningen skulde betages ham; det er derimod paa Grund af et almindeligt Princip, hvis Berettigelse i Begrebet vistnok er fuldkommen rigtig, nemlig at Eiendomsbesiddelse ikke skal medføre Jurisdictioneret.